

RECEPȚIA LUCRĂRILOR - ETAPĂ IMPORTANTĂ ÎN VIAȚA UNEI CONSTRUCȚII

Considerații generale privind calitatea în construcții.

Calitatea construcțiilor este rezultanta totalității performanțelor de comportare a acestora în exploatare, în scopul satisfacerii, pe întreaga durată de existență, a exigențelor utilizatorilor și colectivităților.

Instituirea, prin Legea nr.10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a sistemului calității în construcții, are drept scop realizarea și exploatarea unor construcții de calitate corespunzătoare, în scopul protejării vieții oamenilor, a bunurilor acestora, a societății și a mediului înconjurător.

Sistemul calității în construcții se aplică în mod diferențiat în funcție de categoriile de importanță ale construcțiilor, conform regulamentelor și procedurilor de aplicare a fiecărei componente a sistemului. Clasificarea în categorii de importanță a construcțiilor se face în funcție de complexitate, destinație, mod de utilizare, grad de risc sub aspectul siguranței, precum și după considerente economice.

Pentru obținerea unor construcții de calitate sunt obligatorii realizarea și menținerea, pe întreaga durată de existență a construcțiilor, a 7 cerințe fundamentale aplicabile:

- a) rezistență mecanică și stabilitate;
- b) securitate la incendiu;
- c) igienă, sănătate și mediu înconjurător;
- d) siguranță și accesibilitate în exploatare;
- e) protecție împotriva zgomotului;
- f) economie de energie și izolare termică;
- g) utilizare sustenabilă a resurselor naturale.

Aplicarea cerințelor fundamentale se stabilește pe domenii/subdomenii și categorii de construcții și pe specialități pentru instalațiile aferente construcțiilor, prin regulamente și reglementări tehnice în construcții.

Obligațiile privind asigurarea cerințelor fundamentale de mai sus, în toate etapele, revin factorilor implicați, potrivit responsabilităților fiecăruia, stabilite în condițiile legii.

Factorii implicați sunt: investitorii, proprietarii, administratorii, utilizatorii, executanții, cercetătorii, proiectanții, verificatorii de proiecte atestați, experții tehnici atestați, auditorii energetici pentru clădiri atestați, responsabilii tehnici cu execuția autorizați, diriginții de șantier autorizați, producătorii/fabricanții de produse pentru construcții, reprezentanții autorizați ai acestora, importatorii, distribuitorii de produse pentru construcții, organismele de evaluare și verificare a constanței performanței produselor pentru construcții, organismele de evaluare tehnică europeană în construcții, organismele elaboratoare de agremente tehnice în construcții, laboratoarele de analize și încercări în construcții.

Etapele realizării unei construcții sunt: proiectarea, execuția, recepția, exploatarea, intervențiile la construcțiile existente și postutilizarea acestora.

Recepția lucrărilor - actul de "maturitate" al unei construcții.

Aminteam mai sus despre etapele realizării unei construcții și nu credem că este deplasată umătoarea metaforă: construcția este asemenea unui organism viu.

Dacă ar fi să facem o analogie între o construcție și un om, atunci am putea spune că, la fel ca și în cazul omului, o construcție este concepută (proiectată), este realizată (executată), ajunge la maturitate odată cu finalizarea ei, apoi își îndeplinește rolul pentru care a fost concepută, suferă de "boli", primește tratamente, iar după un timp, mai lung sau mai scurt, moare (este demolată).

O etapă deosebit de importantă în "viața" unei construcții o reprezintă finalizarea acesteia, când primește "actul de maturitate", în legislația specifică acesta fiind denumit ***proces-verbal de recepție***.

La fel ca și în cazul unui om, o construcție ajunsă la maturitate răspunde în fața utilizatorilor ei și în fața societății. Cât de bine răspunde construcția depinde de felul în care a fost concepută și realizată.

Comisia de recepție a lucrărilor de construcții are o mare responsabilitate în ceea ce întreprinde, deoarece "actul de maturitate", în limbaj tehnic procesul-verbal de recepție, constituie garanția că acel obiectiv va reprezenta pentru om, pentru societate și pentru mediul înconjurător un prieten capabil să răspundă nevoilor, nicidecum un dușman.

Recepția construcțiilor constituie certificarea realizării acestora pe baza examinării lor nemijlocite, în conformitate cu documentația de execuție și cu documentele cuprinse în cartea tehnică a construcției.

Modul de organizare a recepției construcțiilor și instalațiilor aferente acestora este reglementat printr-un Regulament, aprobat prin HG nr. 273/1994, cu modificările și completările ulterioare. Cea mai importantă modificare a fost adusă acestui Regulament prin HG nr. 343/2017.

Recepția construcțiilor constituie o componentă a sistemului calității și reprezintă un proces complex prin care se certifică, în condițiile legii, finalizarea lucrărilor pentru realizarea unor construcții noi sau a unor intervenții la construcții existente, cu respectarea cerințelor fundamentale aplicabile și în conformitate cu prevederile autorizației de construire/desființare, precum și ale documentelor prevăzute în cartea tehnică a construcției.

Recepția lucrărilor de construcții de orice categorie și instalații aferente acestora se efectuează atât la lucrări noi, cât și la intervențiile în timp asupra construcțiilor existente (reparații capitale, consolidări, modificări, modernizări, extinderi etc.) și se realizează în două etape: ***recepția la terminarea lucrărilor*** și ***recepția finală***, la expirarea perioadei de garanție.

Construcția poate fi dată în folosință doar în cazul admiterii, de către investitor a recepției la terminarea lucrărilor, în condițiile legii și ale Regulamentului, preluării construcției de către proprietar și obținerii de către acesta a autorizațiilor necesare utilizării construcției, potrivit legii. Prin admiterea recepției se certifică faptul că executantul și-a îndeplinit obligațiile în conformitate cu prevederile contractului de lucrări/de execuție, ale documentației privind proiectarea, ale autorizației de construire/desființare, precum și ale documentației privind execuția.

Pașii care trebuie parcurși în etapele de recepție sunt detaliați de Regulament.

Astfel, pentru efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, executantul trebuie să comunice investitorului, în perioada de valabilitate a autorizației de construire/desființare, data terminării tuturor lucrărilor prevăzute în contract, respectiv a lucrărilor aferente părților/obiectelor/sectoarelor din/de construcție și solicită acestuia, prin document scris cu confirmare de primire, efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, inclusiv stabilirea datei și locului de întrunire a comisiei de recepție la terminarea lucrărilor.

În termen de 5 zile de la primirea comunicării de la executant investitorul:

a) solicită factorilor prevăzuți în regulamentul desemnarea de către aceștia a reprezentanților în comisia de recepție la terminarea lucrărilor;

b) stabilește data, ora și locul la care se întrunește și își începe activitatea comisia de recepție la terminarea lucrărilor;

c) transmite Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. comunicarea executantului către investitor, referatele pe specialități întocmite de proiectant și de dirigintele/diriginții de șantier cu privire la modul în care a fost executată lucrarea și valoarea, fără TVA, a lucrărilor executate supuse recepției în vederea eliberării adeverinței prin care se confirmă plățile efectuate către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C.

Factorii implicați în etapa de recepție la terminarea lucrărilor comunică investitorului, în termen de 10 zile de la primirea solicitării reprezentantul desemnat să participe în comisia de recepție.

Investitorul numește comisia de recepție în maximum 3 zile de la primirea tuturor comunicărilor de la factorii implicați în etapa de recepție la terminarea lucrărilor și transmite membrilor comisiei de recepție, executantului și proiectantului data, ora și locul la care se întrunește și își începe activitatea comisiei.

Din componența comisiei de recepție la terminarea lucrărilor fac parte, în mod obligatoriu:

- a) un reprezentant desemnat de către investitor, care este și președintele comisiei;
- b) un reprezentant desemnat de către autoritatea administrației publice competente care a emis autorizația de construire/desființare;
- c) 1-3 specialiști în domeniul lucrărilor de construcții supuse recepției, în funcție de categoria și clasa de importanță a construcțiilor, desemnați de investitor, alții decât cei implicați în proiectarea/execuția obiectivului de investiții; aceștia își desfășoară activitatea ca angajați ai investitorului, cu contract de muncă sau pe bază de contract de prestări servicii, ca persoană fizică autorizată, după caz, potrivit legii.

Componența comisiei de recepție la terminarea lucrărilor prevăzută la alin. (1) se completează, în mod obligatoriu, cu:

a) un reprezentant desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. în următoarele cazuri:

- pentru obiective de investiții, indiferent de sursa de finanțare, care constau în realizarea de construcții noi încadrate, conform prevederilor anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 766/1997 pentru aprobarea unor regulamente privind calitatea în construcții, cu modificările și completările ulterioare, în categoria de importanță A - "excepțională", B - "deosebită" și C - "normală", precum și în cazul lucrărilor de intervenții la aceste categorii de construcții;

- pentru obiective de investiții de interes public sau social finanțate total sau parțial din fonduri publice, care constau în realizarea de construcții noi încadrate, conform prevederilor anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 766/1997, cu modificările și completările ulterioare, în categoria de importanță D - "redușă", precum și în cazul lucrărilor de intervenții la aceste categorii de construcții;

b) un reprezentant desemnat de către inspectoratele pentru situații de urgență județene/București-Ilfov, pentru categoriile de construcții prevăzute în Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, cu modificările și completările ulterioare;

c) un reprezentant desemnat de către direcțiile județene pentru cultură/Direcția pentru Cultură a Municipiului București, în cazul construcțiilor nominalizate în lista monumentelor istorice;

d) un reprezentant desemnat de către ordonatorul principal de credite bugetare, care nu are sau nu se subrogă calității de investitor în cazul obiectivelor de investiții care constau în realizarea de construcții noi încadrate, conform prevederilor anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 766/1997, cu modificările și completările ulterioare, în categoria de importanță A - "excepțională" sau B - "deosebită", respectiv la lucrări de intervenții la aceste categorii de construcții, finanțate total sau parțial din fonduri publice și pentru care aprobarea documentațiilor tehnico-economice este de competența Guvernului.

Este foarte importantă numirea în comisiile de recepție a specialiștilor în domeniu deoarece numai aceștia pot exprima opinii profesionale cu privire la calitatea construcției.

Secretariatul comisiei de recepție la terminarea lucrărilor este asigurat de un diriginte de șantier autorizat implicat în verificarea calității lucrărilor executate pentru realizarea construcției și a intervențiilor la construcția existentă, care întocmește, în numele investitorului, documentele de recepție la terminarea lucrărilor și constituie cartea tehnică a construcției.

Proiectantul, în calitate de autor al proiectului construcției, va întocmi și va prezenta în fața comisiei de recepție punctul său de vedere privind execuția construcției.

Comisia de recepție la terminarea lucrărilor examinează:

a) respectarea prevederilor din autorizația de construire, precum și avizele/acordurile și condițiile de execuție impuse de autoritățile competente;

b) executarea lucrărilor în conformitate cu prevederile contractului de lucrări/de execuție, ale documentației de proiectare, ale documentației de execuție și ale reglementărilor specifice, cu respectarea cerințelor fundamentale, conform legii;

c) terminarea tuturor lucrărilor prevăzute în contractul de lucrări/de execuție încheiat între investitor și executant și în documentația anexă la contract, respectiv a lucrărilor aferente părților/obiectelor/sectoarelor din/de construcție în condițiile prevăzute la art. 4;

d) documentele care intră în componența cărții tehnice a construcției, inclusiv proiectul tehnic de execuție actualizat la data finalizării lucrărilor - "as built", dispozițiile de șantier, procesele-verbale de lucrări ascunse, procesele-verbale de control în faze determinante, precum și orice alt document aferent proiectării și execuției lucrărilor;

e) existența devizului general actualizat la terminarea lucrărilor și/sau a documentelor care certifică valoarea calculată de autoritatea administrației publice competente care a emis autorizația de construire/desființare în vederea regularizării taxei de autorizare, din care să reiasă valoarea finală a lucrărilor executate, precum și a cotelor legal datorate Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.;

f) adeverința eliberată de Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., prin care se confirmă plățile efectuate, respectiv dacă investitorul a virat către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. sumele aferente cotelor prevăzute în Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în Legea nr. 10/1995, precum și penalitățile aferente, dacă este cazul;

g) existența certificatului de performanță energetică, conform prevederilor Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, republicată, după caz;

h) procesul-verbal de recepție parțială, prevăzut în cazul preluării de către investitor a unei părți din construcție, pe stadii fizice de execuție, după caz;

i) referatele pe specialități întocmite de proiectant și dirigințele de șantier cu privire la modul în care a fost executată lucrarea;

j) alte documente pe care le consideră necesare.

Comisia de recepție la terminarea lucrărilor **decide suspendarea** procesului de recepție la terminarea lucrărilor dacă constată următoarele:

a) existența unor neconformități, neconcordanțe, defecte ori deficiențe care sunt de natură să afecteze utilizarea construcției conform destinației sale;

b) existența unor lucrări realizate necorespunzător, nefinalizate sau neexecutate, care pot afecta cerințele fundamentale aplicabile;

c) construcția prezintă vicii a căror remediere este de durată și strict necesară pentru asigurarea utilității construcției conform destinației preconizate, potrivit Legii nr. 10/1995;

d) existența, în mod justificat, a unor suspiciuni rezonabile cu privire la calitatea lucrărilor realizate și necesitatea unor expertize tehnice, încercări și teste suplimentare pentru a le clarifica;

e) investitorul nu pune la dispoziția comisiei de recepție la terminarea lucrărilor documentele prevăzute la art. 15 alin. (3) din Regulament.

Aici este de precizat un lucru deosebit de important, de multe ori necunoscut de beneficiari și chiar de cei care participă la realizarea unei construcții și anume că, în conformitate cu prevederile Legii nr.10/1995, proiectantul, specialistul verificator de proiecte atestat, fabricanții și furnizorii de materiale și produse pentru construcții, executantul, responsabilul tehnic cu execuția autorizat, dirigințele de șantier autorizat, expertul tehnic atestat, răspund potrivit obligațiilor ce le revin pentru viciile ascunse ale construcției, ivite într-un interval de 10 ani de la recepția lucrării, precum și după împlinirea acestui termen, pe toată durata de existență a construcției, pentru viciile structurii de rezistență rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și de execuție în vigoare la data realizării ei.

Comisia de recepție la terminarea lucrărilor **decide admiterea** recepției la terminarea lucrărilor în cazul în care nu se constată existența aspectelor prevăzute la art. 17 alin. (1) din

Regulament sau, în caz contrar, dacă acestea au fost remediate de executant în termenul de remediere stabilit sau de investitor, în condițiile art. 17 alin. (4) din același regulament;

Comisia de recepție la terminarea lucrărilor **decide respingerea** recepției la terminarea lucrărilor în situația în care:

a) comisia de recepție la terminarea lucrărilor nu a putut examina nemijlocit construcția;

b) executantul nu remediază aspectele prevăzute la art. 17 alin. (1) din Regulament, inclusiv cele rezultate în urma expertizelor tehnice, ridicărilor topografice, încercărilor suplimentare, probelor, măsurărilor și altor teste solicitate, în termenul de remediere;

c) nu au fost realizate măsurile prevăzute în avizul de securitate la incendiu și în documentația de execuție din punct de vedere al prevenirii și al stingerii incendiilor;

d) se constată vicii care nu pot fi înlăturate și care prin natura lor implică nerealizarea uneia sau a mai multor cerințe fundamentale, caz în care se impun expertize tehnice, reproiectări, refaceri de lucrări și altele;

e) reprezentantul autorității administrației publice competente care a emis autorizația de construire/desființare, al Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C., al direcțiilor județene pentru cultură/Direcției pentru Cultură a Municipiului București sau al inspectoratelor județene pentru situații de urgență propun respingerea recepției, în condițiile art. 16 alin. (3);

f) se constată că lucrările nu respectă autorizația de construire.

Cea de-a doua etapă a recepției unei construcții o reprezintă recepția finală, care este convocată de investitor în cel mult 10 zile de la expirarea perioadei de garanție. Perioada de garanție este cea prevăzută de lege sau cea oferită de către executant în cadrul procedurii de achiziție a execuției lucrărilor și menționată în contractul de execuție lucrări, care nu poate fi mai mică decât cea prevăzută de lege.

Conform Legii nr.10/1995 perioada de garanție se prevede în contractele încheiate între părți, în funcție de categoriile de importanță ale construcțiilor stabilite potrivit legii, și va avea o durată minimă, după cum urmează:

- 5 ani pentru construcțiile încadrate în categoriile de importanță A și B;

- 3 ani pentru construcțiile încadrate în categoria de importanță C;

- 1 an pentru construcțiile încadrate în categoria de importanță D.

Din componența comisiei de recepție finală fac parte:

a) un reprezentant desemnat de către proprietar sau asociația de proprietari, care este și președintele comisiei;

b) un reprezentant desemnat de către investitor, în cazul în care acesta nu îndeplinește și calitatea de proprietar;

c) 1-3 specialiști în domeniul lucrărilor de construcții supuse recepției, în funcție de categoria și clasa de importanță a construcțiilor, desemnați de proprietar/asociația de proprietari, alții decât cei implicați în proiectarea/execuția obiectivului de investiții; aceștia își desfășoară activitatea ca angajați ai proprietarului, cu contract de muncă sau pe bază de contract de prestări servicii, ca persoană fizică autorizată, după caz, potrivit legii.

Reprezentanții executantului și ai proiectantului participă, în mod obligatoriu, în calitate de invitați, la recepția finală.

Comisia de recepție finală se întrunește la data, ora și locul fixate și examinează următoarele:

a) procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor;

b) referatul proprietarului/administratorului/utilizatorului privind urmărirea comportării în exploatare a construcției, pe perioada de garanție, în conformitate cu obligațiile ce le revin potrivit legii;

c) cartea tehnică a construcției completată;

d) remediile efectuate ca urmare a viciilor ascunse constatate în perioada de garanție a lucrărilor de construcții, după caz.

Comisia de recepție finală **decide suspendarea** procesului de recepție finală dacă descoperă apariția, în perioada de garanție, a unor vicii, altele decât cele rezultate din exploatarea necorespunzătoare a construcției, care pot fi înlăturate.

Comisia de recepție finală **decide admiterea** recepției finale în cazul în care nu se descoperă existența unor vicii, altele decât cele rezultate din exploatarea necorespunzătoare a construcției, precum și în cazul în care acestea au fost înlăturate.

Comisia de recepție finală **decide respingerea** recepției finale în cazul apariției unor vicii, altele decât cele rezultate din exploatarea necorespunzătoare a construcției, care nu pot fi înlăturate și care prin natura lor implică nerealizarea uneia sau a mai multor cerințe fundamentale, caz în care se impun expertize tehnice, reproiectări, refaceri de lucrări și altele.